

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné výchovy

VOLNÝ ČAS STUDENTŮ
VYŠŠÍCH GYMNÁZIÍ V KUTNÉ HOŘE

Diplomová práce
(bakalářská)

Autor: Radka Karellová, Rekreologie – management volného času a rekreace

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Vrbová

Olomouc 2012

Jméno a příjmení autora: Radka Karellová

Název bakalářské práce: Volný čas studentů vyšších gymnázií v Kutné Hoře

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Tereza Vrbová

Rok obhajoby bakalářské práce: 2012

Abstrakt: Cílem bakalářské práce je popsat možnosti a způsob trávení volného času studentů vyšších gymnázií v Kutné Hoře. Technikou dotazníkového šetření je zjišťováno, čím se studenti vyšších gymnázií ve volném čase zabývají, co k tomu využívají a co postrádají. Teoretická část je věnována otázkám volného času, charakteristice uvedené věkové skupiny a popisu nabídky volnočasových možností v Kutné Hoře. Výsledkem praktické části je pojmenování nedostatků současné nabídky.

Klíčová slova: Volný čas, student, adolescent, gymnázium, zájmová činnost, volnočasová zařízení

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Radka Karellová

Title of the master thesis: Leisure time of grammar school students in the age range from 15 to 19 years

Department: Department of Recreology

Supervisor: Mgr. Tereza Vrbová

The year of presentation: 2012

Abstract: The aim of the thesis paper is to describe possibilities and ways of spending leisure time of students who attend grammar schools in Kutná Hora. The objects of students' interest, the items they use and the items they need are investigated by techniques of questionnaires. The theoretical part is devoted to leisure time points, characteristics of age level and a description of free time possibilities in Kutná Hora. The result of the practical part is listing the insufficiencies of current offer.

Keywords: leisure time, adolescent, grammar school, hobby, institutions for spending free-time

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Terezy Vrbové, uvedla všechny literární a odborné zdroje.

V Olomouci dne

Děkuji Mgr. Tereze Vrbové za odbornou pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování bakalářské práce. Dále pak děkuji Ing. Václavu Schusterovi za poskytnutí cenných informací.

OBSAH

1. Úvod.....	7
2. Přehled poznatků.....	8
2.1 Pojem volný čas.....	8
2.2 Volný čas z pohledu jedince.....	9
2.3 Volný čas z hlediska společnosti.....	11
2.4 Aspekty vývoje jedince.....	13
2.5 Pojem výchovy mimo vyučování.....	14
2.6 Nové formy v pedagogice volného času.....	16
2.7 Charakteristika věkové kategorie v období adolescence.....	17
2.8 Charakteristika gymnázií v Kutné Hoře.....	20
2.9 Charakteristiky Kutné Hory.....	22
2.10 Přehled současné nabídky a možnosti trávení volného času v Kutné Hoře.....	23
3. Cíle.....	27
3.1 Hlavní cíl.....	27
3.2 Výzkumné otázky.....	27
3.3 Úkoly.....	27
4. Metodika.....	28
5. Výsledky.....	30
6. Závěry.....	39
7. Souhrn.....	41
8. Summary.....	42
9. Referenční seznam.....	43
10. Přílohy	

1. ÚVOD

Tím, co mladí lidé ve svém volném čase dělají, proč to dělají a jak samotný pojem „volný čas“ chápou, je vhodné se zabývat z více důvodů. Mládež je sice uzavřená a svérázná sociální skupina, nicméně nelze ji oddělit od zbylé společnosti, a tedy i způsob, jak mladí lidé svůj volný čas tráví, není jenom „jejich věcí“, ale týká se i zbytku populace. Rovněž lze tvrdit, že podmínky, které umožňují nebo ovlivňují trávení volného času mládeže z velké části určují dospělí - a je v zájmu nejen mladých, ale i všech ostatních, aby mladí trávili svůj volný čas vhodně a smysluplně.

Cílem této bakalářské práce je tedy zjistit, co si mladí lidé (konkrétně studenti gymnázií) pod pojmem „volný čas“ představují, jak jej tráví, co k tomu využívají, zda postrádají něco, co by činilo trávení jejich volného času hodnotnějším, a jestli „nabídka“ volnočasových zařízení v Kutné Hoře odpovídá jejich „poptávce“.

Pro zjištění těchto věcí byla použita technika dotazníkového šetření. Dotazníky, obsahující 23 otázek, byly rozdány celkem 210 studentům vyšších gymnázií v Kutné Hoře. Důvody právě tohoto výběru respondentů jsou dva: za prvé ten, že studenti vyšších gymnázií (která jsou v Kutné Hoře dvě) tvoří svéráznou, ale snad víceméně jednotnou skupinu lidí, o jejichž společných vlastnostech má tudíž smysl uvažovat. A za druhé lze předpokládat, že student vyššího gymnázia je schopen se nad uvedenými tématy zamyslet a své postoje vyjádřit; ze školských vzdělávacích programů vyšších gymnázií plyne přinejmenším, že gymnázia si mimo jiné kladou za cíl také kultivování této stránky svých studentů.

V úvodních (teoretických) částech této bakalářské práce je uveden přehled poznatků týkajících se této problematiky a nabídka sportovních a kulturních zařízení v Kutné Hoře, kde mohou mladí lidé trávit svůj volný čas. V další části se zabývám technikou dotazníkového šetření. Nejpodstatnějším oddílem této bakalářské práce je následující, tedy pátá kapitola, prezentující odpovědi na dotazníkové otázky.

Snad stojí za zmínku, že mojí pracovní náplní je činnost ve školním klubu Církevního gymnázia sv. Voršily v Kutné Hoře. Samozřejmě bylo cílem podat text pokud možno objektivní a neovlivněný mými osobními pohledy, vycházejícími z tohoto zaměstnání. Přinejmenším je ale na místě podotknout, že právě kontakt s mladými lidmi v tomto školním klubu byl jednou z motivací, proč jsem si zvolila právě toto téma své bakalářské práce.

2. PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Pojem volný čas

Výkladem pojmu „volný čas“ se zabývala celá řada vědců z různých vědních oborů, z pohledu pedagogiky, psychologie, sociologie, ekonomiky a dalších.

Volný čas je čas, který nám zůstane po splnění všech pracovních, společenských, sociálních a rodinných povinností a po uspokojení biologických a fyziologických potřeb. Volný čas je čas, v němž člověk svobodně volí a dělá takové činnosti, které mu přinášejí radost, potěšení, zábavu a odpočinek. Tyto činnosti obnovují a rozvíjejí jeho tvůrčí, tělesné a duševní schopnosti. V tomto čase je člověk sám sebou, kdy ze svého zájmu koná činnosti pro sebe, popřípadě pro druhé svobodně a dobrovolně. Je to čas pro vlastní seberealizaci, sebeuspokojení, a to bez ohledu na charakter činnosti, kterou právě provozuje. Rekreační, odpočinek, zábava, zájmová činnost, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost – to vše se může zahrnout pod pojem volný čas.

Do volného času u dětí a mládeže nepatří vyučování a činnosti s ním spojené, sebeobsluha, péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem domácnosti a rodiny, ani činnosti zabezpečující biologickou existenci jedince (jídlo, hygiena, spánek) (Pávková et al., 2002).

Významný francouzský sociolog a zakladatel pedagogiky volného času Joffre Dumazedier ve své době věnoval výraznou pozornost analýze činností ve volném čase (manuálních, fyzických, estetických, intelektuálních, sociálních), podcenil nicméně teoretickou stránku této věci. Upozornil na vztah práce a volného času. Rozlišil volný čas a mimopracovní dobu, přisoudil volnému času následující vlastnosti: volný čas je svobodnou volbou, osvobozuje od povinností určitého druhu; volný čas je nezainteresovaný, nemá žádný politický, duchovní, ideologický cíl a uspokojuje osobní požadavky. Základní funkce volného času podle Dumazediera jsou odpočinek (*délassement*), rozptýlení (*divertissement*) a rozvoj osobnosti (*développement*) (Hodaň a Dohnal, 2005).

Dále Hodaň a Dohnal (2005, 59) k tomuto tématu poznamenávají:

Pokud hovoříme o determinovanosti volného času, která částečně limituje svobodu volby trávení volného času, máme na mysli z obecných faktorů geografické prostředí a stupeň rozvoje konkrétní společnosti, dále pak charakteristiky sociálního statusu jednotlivce (pohlaví, věk, zdravotní stav, rodinný stav, vzdělání, profese, kvalifikace,

ekonomicko-materiální zajištění, podíl na moci) a další faktory jako místo bydliště, vliv rodinného prostředí, vzorce konkrétní subkultury, hodnotové orientace jednotlivce, jeho psychika, temperament a struktura zájmu atd.

2.2 Volný čas z pohledu jedince

Trávení volného času lze chápat z pohledu jedince, nebo z pohledu společnosti, i když se tyto přístupy pochopitelně prolínají. M. Vážanský uvádí mnoho postřehů především z prvního hlediska.

Volnočasové potřeby a zájmy

K otázce kvalitativních znaků se vyjadřuje Vážanský (2001, 36):

Důležitým předpokladem pro vysvětlování zájmů je zřetelné rozlišení aktivit ve volném čase. Zájmy jako zaměřené úmysly, jako koncentrace myšlenek osobnosti na určitý předmět nebo vybraný úsek, se rovněž odlišují od orientací přání, v nichž se potřeby původně manifestují. Potřeby budou zpravidla vznikat z činností ve volném čase, přičemž jejich četnost, intenzita a kvalita představují klíčové indikátory.

Podrobnější přehled hlavních potřeb, analyzovaných z moderního výzkumu volného času, dovolené a zdraví, kterým vystihl aktuální požadavky člověka na konci 20. století, předložil H.W. Opaschowski (podle Vážanského, 2001):

- rekreace: potřeba zotavení, osvěžení, zdraví a dobrého pocitu, shromažďování sil, zotavení zdůrazňující zdraví, uspokojení sexuální potřeby, zbavení se zátěží všedního dne a psychické uvolnění, probuzení pocitu osvobození se od chybných a přemrštěných požadavků, zabezpečení dostatečného odpočinku a spánku, upevňování zdravotního stavu, všeobecně příjemný pocit;
- kompenzace: potřeba vyrovnání, rozptýlení a potěšení, odstranění námahy, vědomé zřeknutí se pravidel, uvolnění se od splnění sledovaných cílů, podpora přání po přirozenosti, bezstarostnosti, vědomé užívání života;
- edukace: potřeba poznání, dalšího vzdělávání, úsilí po poznání a užívání nového, touha po zážitcích, výměna rolí a učení se jednat v rolích, rozvoj potřeba zachování a

- potvrzení sebe sama, umění burcovat silné „já“ a změnu osobnosti, kooperativní život;
- kontemplace: potřeba klidu, pohody, rozjímání a sebevědomí, hledání a získávání času pro sebe samého, porozumění sobě samému, získání odstupů od vlastní osoby, snaha distancování se, osvobození se od stresu, nervového vypětí, získání pocitu vlastní individuality a nalezení identity;
 - komunikace: potřeba sdělení, kontaktu a družnosti, vyhledávání rozmanitých sociálních vztahů, intenzifikace zážitků společně tráveným časem s ostatními, objevování času pro jiné, zvýšené vnímání pocitů, empatie, láska, erotika, něžnost;
 - integrace: potřeba společnosti, kolektivního vztahu a tvoření skupin, hledání emocionální jistoty, sociálního bezpečí a stability, pocit sounáležitosti s ostatními, společné prožívání, rituály, budované tradice, vztahy v rodině, sociální učení ve skupině a se skupinou;
 - participace: potřeba účastenství, angažovanosti a sociálního sebepojetí, podíl a spolupůsobení na dění, spolurozhodování, spoluúčast, připravenost ke kooperaci a solidaritě;
 - enkulturace: potřeba kreativního rozvoje, produktivního uplatnění a účasti na kulturním životě, uspokojení touhy po nezávislém růstu schopností, prosazování subjektivních myšlenek, přání po individuálním tvůrčím uplatnění, podpora schopnosti vyjádření, fantazie, rozvíjení estetického vnímání a hojnost nápadů, uplatňování produktivity hry, zabezpečování kulturních aktivit

Rekreace, kompenzace, edukace a kontemplace představují individuální cílové funkce volného času, zatímco komunikace, integrace, participace a enkulturace spíše funkce všeobecné. Tyto funkce tvoří jednotný celek, založený na vztahu jedince a společnosti.

Intenzita využívání volného času

Důležitou charakteristikou v otázce využívání volného času není jen délka trvání určité volnočasové činnosti, ale také intenzita, se kterou se člověk této činnosti věnuje. Zároveň je zřejmé, že význam jednotlivých činností se neposuzuje jen pro zvolené časové období.

Postoje k volnému času

Jsou značné rezervy v oblasti hledání vztahu jedince k optimálnímu posuzování volného času. „Ideální cesta se nabízí ve sjednocení a sloučení úsilí týmu volnočasových odborníků, kteří by přijatými postupy zjistili reálný stav poměru občanů vybraných států k otázkám volného času“ (Vážanský, 2001,39).

Motivace volného času

Volnočasové motivace závisí na oblasti života, na sociální skupině, postavení v životním cyklu, dosaženém vzdělání a mnoha dalších faktorech. Za nejdůležitější determinanty se považuje pozice člověka v životní etapě a jeho příslušnost k sociální skupině.

Prožívání volného času

Volnočasové aktivity, vzhledem k typu osobnosti a ve vhodné situaci, vykazují různorodou kvalitu prožitku. Většina aktivit volného času je multifunkční.

Prožívání volného času závisí na rodinném a pracovním, případně studijním prostředí člověka.

2.3 Volný čas z hlediska společnosti

Zatímco Mojmir Vážanský sleduje problematiku volného času zejména z pohledu jedince, který volný čas tráví, Jiřina Pávková si všímá obecnějších znaků a často se na toto téma zaměřuje z hlediska společnosti. Uvádí mimo jiné, že:

- pohled ekonomický sleduje, kolik prostředků společnost investuje do zařízení pro volný čas. V tržních ekonomikách průmysl volného času většinou dobře prosperuje, ale často se opomíjejí vzdělávací cíle a kultivace osobnosti;
- pohled sociologický a sociálně-psychologický sleduje, jak činnosti ve volném čase přispívají k utváření mezilidských vztahů. Průzkumy využívání volného času ukazují, že špatná úroveň rodinné výchovy a chudé využívání volného času jsou nejčastější příčiny poruchy chování u dětí a mládeže. Působení hromadných sdělovacích prostředků, zejména televize a její nevhodné pořady, jsou příčinou, že vlastní aktivita je nahrazována pasivním sledováním akcí bez hlubšího prožitku;
- pohled politický znamená, do jaké míry stát zasahuje do volného času obyvatelstva.

Státní zainteresovanost o volný čas dětí a mládeže spočívá především v zakládání a financování zařízení pro volný čas dětí a mládeže, v pomoci organizaci a sdružením pracujícím s dětmi a mládeží, ve vytváření podmínek pro uspokojování spontánních aktivit dětí a mládeže mimo organizovanou činnost, ve vytváření kladných postojů dospělých členů společnosti k dětským aktivitám ve volném čase, v konstituování pedagogiky volného času a přípravy profesionálních a dobrovolných pedagogů pro tuto činnost;

- pohled zdravotně-hygienický podporuje zdravý tělesný a duševní vývoj dětí a mládeže. Hygiena prostředí a sociálních vztahů, uspořádání režimu dne, respektování křivky výkonnosti jedince;
- pohled pedagogický a psychologický respektuje věkové a individuální zvláštnosti dětí a mládeže ve volném čase, vhodným pedagogickým způsobem umožňuje rozvoj všech stránek osobnosti, tělesných, duševních vlastností i sociálních vztahů. *Výchova ve volném čase* smysluplně naplňuje volný čas rekreačními a výchovně-vzdělávacími aktivitami. *Výchova k volnému času* seznamuje jedince s množstvím zájmových aktivit, pomůže jedinci na základě zkušeností v různých oborech, orientovat se ve volnočasových aktivitách, v oblasti různých zájmových činností a umožňuje vytvořit jedinci správné návyky pro budoucí trávení volného času (Pávková et al., 2002);
- pohled historický mapuje úvahy o volném čase od starověkých filosofických myslitelů až po současné teoretiky. V jejich názorech se promítají různé společenské podmínky, v nichž žili, a s tím spojené určité vidění a chápání světa. Ty se dotýkají nejen pojetí kategorie volný čas, sociálních problémů spojených s volným časem, ale i obsahu a funkce volného času, jeho edukačního využívání, až po zařazení do výchovně-vzdělávacího systému a konstituování nové pedagogické disciplíny-pedagogiky volného času (Němec et al., 2003).

Způsob využívání volného času je jedním z důležitých ukazatelů životního stylu. Optimálním stavem je uvést do rovnováhy sféru povinností a sféru volného času. Na utváření životního stylu, tedy i na způsobu hospodaření s volným časem se velmi podílí rodina. Nejdůležitějším cílem výchovy k volnému času je naučit člověka rozumně využívat volného času, formovat jeho zájmy, podporovat centrální, hluboký, celoživotní zájem.

2.4 Aspekty vývoje jedince

Individualita člověka a jeho osobnost se utváří v průběhu ontogenetického vývoje působením různých činitelů. Velký vliv na vývoj jedince má sociální prostředí. Záměrné působení na člověka a formování kladných rysů osobnosti jedince nazýváme výchovou.

Zásadní dopad na utváření lidské osobnosti má zejména:

- rodina – primární sociální skupina se svými bohatými citovými vztahy; (klíma prostředí bytu, domu, zahrady, chalupy, okolí);
- výchovná a vzdělávací školská zařízení (předškolní zařízení, škola, školní kluby, školní družiny);
- instituce pro výchovu mimo vyučování (střediska pro volný čas dětí a mládeže, stanice zájmových činností, domovy mládeže, zařízení pro ústavní výchovu – dětské domovy, základní umělecké školy, jazykové školy, církve a náboženská společenství, další subjekty na komerčním základě);
- vrstevnické skupiny (Karnsová, 1995), zejména v období adolescence. Tyto sociální skupiny mohou vznikat zcela spontánně a jsou nositeli určité subkultury (sprejeři, příznivci sportovních klubů, příznivci hudebních skupin a stylů). Některé extremistické skupiny představují rizikové prostředí spojené s řadou jevů sociální patologie. Obecně je členství v bezproblémové vrstevnické skupině důležitým faktorem zdravého vývoje jedince;
- hromadné sdělovací prostředky a informační technologie působící jako veřejnoprávní a komerční média nabízející řadu produktů zaměřených přímo na děti a mládež (dětské časopisy, televizní a rozhlasové pořady, hudební nahrávky, počítačové hry apod.);
- prostory pro veřejnost jako jsou fitness centra, veřejně přístupná hřiště, koncertní sály, divadla, kina, parky, galerie, kavárny, stadiony, restaurace (Hájek, 2003);
- sociální sítě (social network service) – služby určené pro komunity lidí, kteří navzájem sdílí svá data ve virtuální síti. Tyto služby nabízejí různé možnosti interakce mezi uživateli – například chaty, zprávy, e-maily, diskusní skupiny. Obecným principem sociálních sítí je možnost vytvoření vlastního profilu (MySpace, Facebook, Spolužáci.cz, Seznamka.cz, Badoo). Jednotliví uživatelé si pak přidávají ostatní, kteří je nějak zařadí mezi „přátele“ (společné zájmy). Ve většině případů musí být přidání do přátel potvrzeno z obou stran. Tyto služby prostřednictvím internetu jsou možné

v domácnostech, ve školách, ve výchovných zařízeních i v institucích pro výchovu mimo vyučování. (<http://www.mediafactory.cz/socialni-site>)

Všechny oblasti výchovy a činitele vývoje jedince se navzájem prolínají a částečně kompenzují. Rozdílné podmínky vývoje člověka, různé prostorové podmínky, životní cesty, působení rodiny nebo institucionální výchovy mají za důsledek pro různé lidi odlišný vývoj. Mladý člověk se na cestě k dospělosti setkává s některými problémy, které jsou příliš těžké, a bez pomoci odborníků (psychologů, sociálních pracovníků, právníků a jiných specialistů) se při jejich řešení neobejde. Vychovatelé by měli být prvními odborníky, zkušenými pedagogy, kteří dokáží rozpoznat problém u dětí a dospívajících, a následně zprostředkují odbornou pomoc.

2.5 Pojem výchovy mimo vyučování

Výchova mimo vyučování je institucionálně zajištěná, uskutečňuje se převážně ve volném čase a vliv rodiny je bezprostřední. Tato oblast plní funkci výchovnou (racionální využívání volného času, kultivování potřeb, upevňování morálních vlastností), funkci vzdělávací prostřednictvím zájmových činností, celoživotního vzdělávání, funkci zdravotní (duševní a tělesná hygiena, režim dne, odpočinek, stravování a pitný režim) a funkci sociální v oblasti vztahů mezi vrstevníky a v určité sociální skupině. Vhodné pedagogické ovlivňování volného času dětí a mládeže přispívá k prevenci sociálně-patologických jevů (kriminalita, drogová závislost, alkoholismus, gambling, šikanování, záškoláctví apod.) (Pávková, 2002).

Obsah výchovy mimo vyučování

Obsah výchovy mimo vyučování tvoří výchovně-vzdělávací činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové, veřejně prospěšné, sebeobslužné a v případě studentů a žáků přípravu na vyučování:

- odpočinkové činnosti slouží k odstranění námahy, jsou nenáročné po psychické i fyzické stránce. Zařazují se nejčastěji po obědě a podle potřeby během dne. Mají charakter klidného pohybu, volných rozhovorů, vyprávění, četby, poslechu, pohybově nenáročných vycházek apod. Vhodné jsou i různé relaxační techniky. Mohou mít charakter spontánní aktivity podle individuálních potřeb, nebo charakter hromadně organizovaný;

- rekreační činnosti jsou prostředkem k vyrovnání jednostranného zatížení organismu při vyučování. Obsahují pohybově náročnější aktivity tělovýchovného, sportovního, turistického zaměření, zdravotní a kondiční gymnastiku, uvolňovací cviky, činnosti spojené s ochranou a tvorbou životního prostředí a další. Spontánní rekreační činnosti vedou k uspokojení individuálních potřeb, vytvářejí pocity radosti a spokojenosti;
- zájmové činnosti mají silný vliv na rozvoj osobnosti jedince a na jeho rozvíjení individuálních zájmů a schopností. Zájmy patří mezi vlastnosti aktivačně-motivační;
- veřejně prospěšné činnosti vedou děti a mládež k dobrovolné práci ve prospěch druhých lidí, jednotlivců či sociálních skupin. Tyto aktivity se výrazně podílejí na formování kladných charakterových vlastností a budování žádoucích sociálních vztahů;
- sebeobslužné činnosti se zaměřují na samostatnost dětí v péči o vlastní osobu a osobní věci. Spočívají v pěstování návyků osobní hygieny, vkusného oblékání, společenského chování, péče o čistotu a pořádek. Podmínkou výchovného úspěchu je denní režim a důslednost;
- příprava na vyučování jsou činnosti související s plněním školních povinností. Jednotlivá výchovná zařízení se podílejí na přípravě do školy různými formami, podle věku jedinců. Zadané úkoly mají vést k rozšiřování a k prohlubování poznatků z vyučování, k jejich praktickému využití a konkretizaci. Příprava na vyučování souvisí se zájmovými činnostmi, má formu různých didaktických her a je odlišná od školního vyučování.

Zásadní roli v tomto rozdělení hrají zájmové činnosti, které lze dále roztřídit podle zaměření zájmu:

Společenskovední vedou k poznání aktuálního společenského dění a historických souvislostí (sběratelství, jazykové, činnosti lidových tradic, publicistika).

Pracovně-technické napomáhají k systematickému zdokonalování manuálních dovedností, aplikování technických poznatků v praxi (konstrukce modelů, ikebany, vaření, elektrotechnika).

Přírodovědné prohlubují vědomosti o dění v přírodě a pěstují vztah k její ochraně (pěstitelství, chovatelství, rybářství, včelařství, myslivost).

Estetickovýchovné činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení výtvarného, hudebního,

literárního, dramatického a hudebně-pohybového projevu, na kulturu chování, vkusu (hra na hudební nástroj, sborový zpěv, malba, kresba, výstavy, divadlo, dramatizace, četba...).

Tělovýchovné, sportovní a turistické přispívají k fyzické zdatnosti a psychické odolnosti. Pohybová aktivita je podmínkou zdravého rozvoje (atletika, gymnastika, plavání, bruslení, lyžování, cykloturistika).

Zájmovou činnost lze rozčlenit také podle organizovanosti a pravidelnosti (Němec, 2003):

- pravidelná činnost organizovaná v relativně stálých zájmových útvarech (sportovní oddíl, klub, umělecký soubor);
- pravidelná činnost individuálního charakteru (hra na hudební nástroj, výuka cizích jazyků);
- příležitostná činnost organizovaná jako jednorázová nebo cyklická (lyžařské, plavecké, taneční kurzy, letní tábory);
- příležitostná činnost individuálního charakteru (návštěva kulturních a sportovních akcí, poslech hudby, sledování televize).

Podle toho, zda člověk vynakládá v průběhu trávení svého volného času úsilí nebo je jen pasivním divákem nebo účastníkem lze zájmy rozdělit do dvou hlavních skupin (Němec, 2003):

- receptivní zájmy jsou omezené pouze na vnímání předmětu zájmu (diváci, posluchači);
- produktivní zájmy jsou zájmy aktivně tvořivé, jedinci se na těchto činnostech v zájmových útvarech podílejí sami (besedy, soutěže).

2.6 Nové formy v pedagogice volného času

Nové formy v pedagogice volného času vycházejí z akceptování sociální struktury mladých, subkultur a přirozených part, do kterých se mladí sdružují. Jsou jim nabídnuty prostory, ve kterých se mladí cítí svobodně. Na vzájemném respektu mezi vychovatelem a vychovávaným se buduje opravdový vztah. Pedagogika volného času tak respektuje potřeby mladých lidí a uplatňuje široké spektrum forem výchovy (Pávková et al., 2002):

- animace je forma výchovné práce „založená na nedirektivních metodách

povzbuzování mladých lidí k hledání vlastní cesty životem a schopnosti realizovat svou svobodu a autonomii...“ (Průcha J., Walterová E., Mareš J., 2001, 17). Animace může být zaměřená na život lidí v určité oblasti, v obci, v městské čtvrti;

- výchova zážitkem se opírá o intenzivní prožitky a zkušenosti. Aktivní činnosti zahrnuté v programu jsou fyzicky náročné. Probíhají většinou v přírodním prostředí. Jsou zaměřeny na rozvoj sociálních vztahů a sebepojetí;
- sociální asistenti (streetwork). Forma práce s mládeží přesahující do oblasti sociální pedagogiky. Streetworker (terénní pracovník) vyhledává mladé lidi, navazuje s nimi kontakt v prostředích, která jsou pro mladé lidi přirozená, a nabízí jim možnosti trávení volného času. Terénní pracovník je v kontaktu s odborníky v případě krizových situací a sociálně-patologických jevů v sociální skupině.

2.7 Charakteristika věkové kategorie v období adolescence (15 až 22 let)

Adolescence se již nechápe jako období pouhé přípravy na dospělost či jako most mezi dětstvím a dospělostí, po kterém je potřeba co nejrychleji přejít na druhý břeh. Z adolescence se spíše stává volný prostor, který je třeba v průběhu dospívání nějak zaplnit (Macek, 1997).

Období dospívání je často považováno za období emoční lability, častých změn nálad, zejména směrem k negativním rozladám, které se projevuje impulsivností v jednání, nestálostí a nepředvídatelností reakcí a postojů.

Hlavním problémem dospívajícího je jeho sociální nezakotvenost. Už se necítí jako dítě, ale ještě není dospělý, protože není ekonomicky nezávislý. Dospívající si klade otázky: Kdo jsem (reálný obraz)? Jaký bych chtěl být (ideální sebeobraz)? Jak mě vidí druhí (předpokládaný obraz druhých)?

Tato situace představuje pro mladé lidi zátěž. Vzniká nejistota v roli způsobená mezistavem, kdy role dítěte již není akceptována, a dosud si nejsou jisti jako dospělí. To způsobuje také labilitu pocitu vlastní hodnoty. V této nejistotě vznikají konflikty většinou mezi rodiči a dospívajícím. Dospívající se distancují od rodičů nebo jiných dosavadních autorit a začleňují se do skupiny vrstevníků. Vzniká kultura mladých, rebelujících vůči panující kultuře dospělých.

Problémy se školní výkonností souvisejí s tím, že se mnozí mladí lidé nechtějí identifikovat s požadavky školy, protože škola často nevychází vstříc potřebám dospívajících a jejich zájmům. V současné době prožívá mnoho dospívajících fázi delšího školského nebo

profesního vzdělávání. Také tato skutečnost je zdrojem konfliktů v rodině, škole nebo zaměstnání.

Pozitivním vývojem je, že dochází k sebereflexi. Dospívající je díky nárůstu intelektuální zralosti schopný vyrovnat se s prostředím ve svém okolí a zaujímat k němu kritická stanoviska. Objevuje sám sebe jako samostatně myslícího a jednajícího jedince. Jeho zájem narůstá o jeho vlastní psychické a duševní dění. Je vnímavý k sociálním, politickým a historickým souvislostem.

S počátkem biologického pohlavního dozrávání a s prohloubením sexuálních potřeb roste zájem o sexuální otázky. Sexuální napětí vzniká dříve, než intimní vztahy k partnerovi. Dospívající dokončuje své sociální osamostatnění, odloučení od rodiny. Hlubinná vazba na rodinu stále trvá ve smyslu základních sociálních postojů, zvyků a životní orientace.

Kontakt a chování ve skupině vrstevníků se stává v období dospívání stále intenzivnější. Jsou uzavírána přátelství, které mohou přetrvat až do dospělosti. Plní funkce, které dosud plnila rodina (jistota, vzory, společnost atd.) (Kern et al., 1991).

Dva aspekty identity dospívajících popisuje Macek (1998):

- osobní identita, tedy zážitek vlastní jedinečnosti a svébytnosti, je vztahován více k prostředí původní rodiny;
- sociální identita je vztahována k vrstevnickým skupinám s pocitem příslušnosti a sounáležitosti.

Klíčovou roli mají pro dospívající především aktuální názory a hodnocení rodičů, zatímco představa rodičů o tom, jací by měli být (to je jejich ideální já podle rodičů) pro ně zdaleka takovou důležitost nemá.

Přechodné období adolescence má za úkol poskytnout jedinci čas a možnost, aby dosáhl předpokladu stát se dospělým ve všech oblastech, v nichž to současná společnost vyžaduje. Právě v tom ovšem bývá jeden ze zdrojů napětí, protože tempo biologického, psychického a sociálního vývoje může být rozdílné a dospělost není v současnosti nijak přesněji definovaná.

Charakteristika současné populace mládeže

Současnou populaci mládeže musíme charakterizovat a vnímat v dimenzích doby a společenských poměrů, v nichž tato generace dozrává. V současném světě a v našich podmínkách získává mladý člověk nepochybně více svobody, má širší rozhled v důsledku

vzdělání, cestování, moderní techniky. Pragmatický člověk, jehož činnost má smysl pouze tehdy, vede-li ke konkrétním výsledkům, se stává ideálem. Současné podmínky mají značná rizika. Kvalifikace, vysvědčení, diplom není zárukou uplatnění a životních jistot. Řada jevů jako nedostatek učebních míst, omezené možnosti v přijetí na konkrétní vysokou školu či hrozba nezaměstnanosti výrazně snižují možnost autonomního rozhodování. Chybí žádoucí vzory, ideály pro jednání, a tak se celý proces sociálního zrání redukuje na praktické žití. Mladí lidé žijí velmi často bez dlouhodobějších cílů, bez výraznějších duchovních hodnot, bez hodnotného prožívání volného času. Cílem je žít naplno přítomností, přičemž tento život postrádá hlubší citové prožitky (Kraus, 2006).

Bílá kniha o mládeži

Změny reflektuje i Bílá kniha o mládeži, přijatá v roce 2001 Evropskou komisí.

Uvádí tři základní charakteristiky měnící se mládeže na přelomu tisíciletí:

Doba mládí se prodlužuje. Demografové pozorují, že vlivem hospodářských faktorů (nezaměstnanosti, zaměstnatelnosti atd.) a faktorů sociokulturních vstupují mladí lidé do jednotlivých životních etap (vstup do práce, založení rodiny, ukončení vzdělání atd.) ve vyšším věku než dříve.

Život neprobíhá přímočaře. V současné době dochází k překrývání jednotlivých životních úseků. Mladý člověk stále mění své postavení, může být student a zároveň se stará o rodinu, bydlí s rodiči, hledá zaměstnání. Prohlubuje se např. kvantitativní nerovnováha mezi mladými a staršími věkovými skupinami. Dochází současně ke kulturním změnám ve vztahu střední generace k mladým lidem. Dospělí často nereagují na větší volnost mládeže tím, že by jí chtěli dostat pod kontrolu, ale tím, že se jim chtějí přiblížit. Mladí muži dříve netrpělivě čekali, aby se mohli oblékat jako otcové, dnes se otcové snaží počínat si jako synové.

Kolektivní modely chování ztrácejí na významu a jsou nahrazovány životními osudy, které nabývají stále individuálnějších forem. Proto se jeví jako nutné zapojovat mládež do života jako aktivního partnera a využívat k tomu všech možných příležitostí.

Klíčová témata, kterými se Bílá kniha o mládeži zabývá, jsou následující čtyři:

Participace, zapojování mladých lidí do diskuse o budoucím vývoji vlastní země i celé Evropy. S vývojem vyspělých západních civilizací se výrazně proměňuje hodnotový systém společnosti. Lidé postupně odcházejí od materiálních hodnot k hodnotám postmateriálním.

Na určitém stupni vývoje lidé především stojí o to stát u rozhodovacích procesů, rozhodovat o životě svém i celé společnosti.

Informovanost mladých lidí o dění ve společnosti, o evropských záležitostech. Zatím se ukazuje, že mladí lidé nemají zájem o tyto informace, nejsou dostatečně informováni a nevstupují do rozhodovacích procesů. Aktivněji se zajímají spíše o sféru ekonomiky.

Dobrovolnická činnost mládeže, postupné zavedení standardů dobrovolnické služby a její legislativní zakotvení v právním řádu.

Větší porozumění mládeži, poznávání podmínek, ve kterých mladí lidé žijí, jejich životních postojů a životního stylu.

(<http://www.msmt.cz/mladez/bila-kniha-evropske-komise-o-mladezi>)

Současná doba podporuje a zvyšuje možnosti individuálního způsobu života, ale i vyústění do izolovaných a anonymních forem života. Životní model ve smyslu starat se sám o sebe přispívá k osamocení. Proces individualizace u mladých lidí vyúsťuje v individualismus, který může být nebezpečný pro další vývoj společnosti. Této charakteristice odpovídají i výsledky výzkumů z počátku nového století podle Saka a Sakové (2004).

Ukazují mladou českou generaci jako převážně individualisticky orientovanou, která pragmaticky upřednostňuje svoji kariéru, příjem a majetek před hodnotami sociální solidarity a občanské angažovanosti. Naprostá většina mládeže má velmi malé pochopení pro politické otázky, je nábožensky neutrální.

V dnešní době mladí lidé procházejí řadou společenských proměn. Lze sledovat posuny ve vztahu městská a venkovská mládež z hlediska pohlaví a věku. Snad nejvýraznější změna se týká diferenciaci sociální, prohlubování rozdílu v postavení a hmotném zabezpečení. Postupuje desolidarizace mezi sociálními vrstvami, mezi generacemi, mezi rodinami. Přibývá těch, kteří si nemohou dovolit po všech stránkách to, co někteří jejich vrstevníci. Výsledky výzkumů Saka a Sakové dokládají, že za nejvýznamnější tendencí současné mladé generace je rychle probíhající vnitřní diferenciaci od sociálně velmi slabých po majetkovou elitu.

2.8 Charakteristika gymnázií v Kutné Hoře

Gymnázium Jiřího Ortena

V roce 1857 byla založena vyšší reálná škola. Postupně se přeměnila na gymnázium,

kteřé sídlilo v Kremnické ulici naproti chrámu sv. Barbory necelých 100 let do roku 1997. V tomto roce získalo svou současnou budovu v Jaselské ulici a od roku 1999 nese čestný název podle kutnohorského básníka Jiřího Ortena.

Gymnázium Jiřího Ortena zůstává školou poskytující všeobecné vzdělání bez specifického oborového zaměření. Výchovně vzdělávací úsilí školy se zaměřuje na rozvíjení odpovědnosti žáků, a to odpovědnosti vůči sobě, odpovědnosti vůči společnosti a odpovědnosti vůči životnímu prostředí. Gymnázium Jiřího Ortena klade důraz na vzdělání a výchovu v oblastech informační technologie, jazykového vzdělání, výchovy k občanství, včetně podpory lokálního patriotismu a environmentální výchovy. Gymnázium je nadstandardně vybaveno (multimediální učebny, zahrada s jezírkiem a altánem, zimní zahrada, akvárium, terárium, přírodovědný koutek Sherwood, horolezecká stěna, moderní tělocvična s posilovnou). Gymnázium zajišťuje vybrané nadstandardní aktivity a volnočasové aktivity (sportovní kroužky, pěvecký sbor Gaudeamus, školní rozhlas). Vybavení a aktivity školy jsou finančně podporovány Nadačním fondem Gymnázia Jiřího Ortena. Kapacita gymnázia je 600 žáků.

Církevní gymnázium sv. Voršily

Církevní gymnázium sv. Voršily vzniklo v roce 1993. Sídlí v prostorách barokního kláštera postaveného v letech 1735 - 1743 podle plánů Kiliána Ignáce Dienzenhoffera. Církevní gymnázium sv. Voršily si klade za úkol připravit studenty pro další studium, zejména na vysokých školách. Důraz je kladen na všeobecné vzdělání se zaměřením na rozvoj komunikačních a jazykových schopností, matematické vzdělání a výuku cizích jazyků. Zdůrazněna je role kompetence k učení a řešení problémů. Další prioritou výchovně vzdělávacího procesu je seznámení studentů s hodnotami (kulturními i civilizačními), které přinesla světu křesťanská kultura.

Církevní gymnázium sv. Voršily má schválenou kapacitu 240 studentů v oboru gymnázium všeobecné osmileté a kapacitu 100 studentů pro školní klub, je přidruženou školou UNESCO.

Školní klub při Církevním gymnázium sv. Voršily se nachází v nově zrekonstruovaných prostorách jižního křídla voršilského kláštera a jeho činnost byla zahájena v září 2007. Školní klub nabízí našim studentům vhodné volnočasové aktivity (sportovní, vzdělávací, zájmové i umělecké), ale také zázemí pro odpočinek nebo přípravu na vyučování. Činnosti probíhají

v nových prostorách školního klubu, v knihovně gymnázia, na zahradě voršilského kláštera a podle charakteru aktivit i mimo prostory školního klubu. Klub organizuje různé příležitostné činnosti - koncerty, divadelní představení, výstavy, přednášky, výlety do přírody, sportovní dny, víkendové výjezdy atd.

2.9 Charakteristiky Kutné Hory

Demografické údaje

Kutná Hora je okresní město ve Středočeském kraji a významná městská památková rezervace s 22 000 obyvateli. Věková struktura obyvatel kopíruje celorepublikový trend, tj. intenzivní demografické stárnutí, současně se však prodlužuje průměrná délka života v důsledku rostoucí životní úrovně obyvatel. Z hlediska národnostní struktury obyvatel je dle údajů z posledního sčítání lidu podíl české národnosti v Kutné Hoře téměř 96 %.

Nejpočetnější menšinou jsou slovenští obyvatelé (338, tj. 1,6 %). Město Kutná Hora spolupracuje od roku 2010 s Agenturou pro sociální začleňování v romských lokalitách, úřadu vlády ČR, která zajišťuje podporu obcím v procesu sociální integrace.

(<http://www.mu.kutnahora.cz/>)

Socioekonomické údaje

Kutná Hora je jedním z okresů s nejvyšší nezaměstnaností ve Středočeském kraji. Mezi největší zaměstnavatele patří ČKD, a.s. Kutná Hora, podniky PHILIP MORRIS ČR a.s., Unikom, a.s. a firma Foxconn Technology CZ s.r.o., která spustila v Kutné Hoře výrobu v červnu 2008, dosud nenaplnila předpokládané počty zaměstnanců, ani míru výroby.

V současné době je zaměstnanost obecně ovlivněna probíhající hospodářskou recesí. Mezi nejproblematictější uchazeče o zaměstnání z hlediska uplatnění na trhu práce patří zejména ženy s dětmi do 15 let, nekvalifikovaní uchazeči, absolventi, mladiství, uchazeči se zdravotním postižením, osoby starší 50 let a dlouhodobě nezaměstnaní.

(<http://www.mu.kutnahora.cz/>)

Historické údaje

Město Kutná Hora patří k historicky nejvýznamnějším městům České republiky, právem je považováno za pokladnici především architektonických klenotů naší země. Historie města se začala psát v raném středověku, význam Kutné Hory rostl v souvislosti s těžbou

stříbra. V Kutné Hoře jsou zcela unikátní stavby z různých historických období a město se pyšní pestrou mozaikou architektonických slohů. Na území města se nachází dvě gotické katedrály, dva románské kostelíky, pět kostelů gotických a dva barokní, tři velké klášterní objekty, dvě gotické kaple, množství měšťanských domů a desítky kamenosochařských děl. Historické jádro Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci bylo v prosinci 1995 zapsáno na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Geografické údaje

Kutná Hora se rozkládá v oblasti úrodné roviny středního Polabí a výběžku vyšší Hornosázavské pahorkatiny, do níž z polabské roviny vybíhá Čáslavská kotlina v povodí Klejnárky a Doubravky. Dominantou krajiny je izolovaná skupina Kaňkovských vrchů (352,7 m) na severozápadě od centra. Na jejich východním úpatí se rozkládá Malín, na úpatí jižním Sedlec. V sedle mezi Kaňkovskými vrchy a západnějším Sukovem (335,3) leží bývalé horní město Kaňk. Na jihozápad od Sukova se ještě zdvihají Velký Kuklík (352,7 m) a Malý Kuklík (359,1 m). Ze západní a severní strany je tak prostor Kutné Hory vymezen vrchy. Terén se od nich svažuje k jihovýchodu, kde vymezuje Kutnou Horu hluboké údolí říčky Vrchlice (Dudák, 2004).

K přírodním památkám patří vrchol kopce Kaňku. K vrcholu Kaňku dosahovalo v období konce druhohor od severu mělké moře, ze kterého vrcholak vyčníval. Kaňk je tvořený tvrdými rulami a magmatity kutnohorského krystalinika. Dokladem, že jej omývalo moře, jsou tmavé skalky a velké kameny krystalických hornin, které byly ohlazené příbojem. Ve vrstvách usazenin je bohaté naleziště zbytků zkamenělin mořských živočichů (Bílek at al., 1960).

Při dalekém pohledu na Kutnou Horu můžeme mít dojem, že vidíme kamenný klenot zasazený do bohaté zeleně.

2.10 Přehled současné nabídky a možnosti trávení volného času v Kutné Hoře

Město s dávnou historií nabízí široké spektrum možností, jak zde strávit příjemné chvíle a volný čas. Milovníci památek mohou vybírat z opravdu dlouhého seznamu atraktivních míst, někteří návštěvníci a místní obyvatelé však touží po zážitcích. Mezi tradiční kulturní akce patří každoroční gotická slavnost Královské stříbření, bohatý celoprázdňinový program

Kutnohorské léto, Mezinárodní festival komorní hudby, Kutnohorský varhanní festival na konci léta, Mezinárodní kytarové bienále, Operní týden, Tyjátr Fest, Kutnohorská kocábka, Obhajoba pastelky, Ortenova Kutná Hora, Int Veteran Rallye a Svatováclavské slavnosti.

Kulturní zařízení

Městské Tylovo divadlo: Dnes již historická budova je spjata s významnou postavou českého divadla a národního obrození, s osobností Josefa Kajetána Tyla. Slavnostní otevření nové (stávající) budovy divadla se konalo 12. listopadu 1933.

Divadlo nabízí kulturní pořady, hudební koncerty vážné i moderní hudby a řadu divadelních her pro děti, mládež a dospělé. Divadlo má jedno jeviště, 2 balkony a 8 lóží. Celkový počet sedadel je 502. Umožňuje bezbariérový přístup pro 3 místa vozíčkářů + doprovod. Zakoupením předplatného je možné získat 20% slevy na vstupném.

Kino Modrý kříž: Jedná se o nově zrekonstruované moderní kino ve standardu DCI (Digital Cinema Initiatives). Je vybaveno zvukovým zařízením Dolby Digital a dále technologií 3D. Kino má 1 promítací sál, každý měsíc nabízí kolem 20 filmů různých žánrů. Kapacita kina je 190 míst v přízemí a 116 míst na balkóně.

Městská knihovna: Městská knihovna v Kutné Hoře je veřejnou univerzální knihovnou zřízenou městem Kutná Hora. Budova v Husově ulici má nedostatek míst pro knížky, čtenáře, pracovníky, je tu nevyhovující sociální zázemí, chybí tu výtah a v historickém centru je problém s parkováním. Nabízí speciální služby jako roznáškovou službu pro zdravotně postižené občany, fond zvukových knih a speciální studovnu s kompenzačními pomůckami. Zajišťuje fondy odborné a krásné literatury, časopisů, CD i ostatních pramenů. Ve fondu je 80.685 knížek, CD, DVD a 3.664 dokumentů. Kutnohorským čtenářům je od dubna 2010 k dispozici samoobslužný box na vracení knížek a ostatních dokumentů. Knihovna pořádá různé akce a čtenářské soutěže, zvláště pro děti mateřských a základních škol. Od roku 1996 funguje jako příspěvková organizace.

GASK: Galerie Středočeského kraje - GASK je krajská instituce zaměřená na výtvarné umění 20. a 21. století. Sídlo GASK se nachází v jedné z hlavních dominant města Kutné Hory, v rozsáhlém objektu Jezuitské koleje, a je tak druhou největší galerií v ČR. GASK má své Lektorské centrum, které vzniklo v roce 2009. Svou činností se snaží podněcovat nejširší veřejnost, všechny věkové kategorie, aby výtvarné umění bylo přirozenou součástí života. Galerie je vybavena dětským koutkem a kavárnou.

Volnočasové organizace

DDM Dominik: Dům dětí a mládeže je nejznámější institucí pro výchovu mimo vyučování v Kutné Hoře. DDM je příspěvková organizace od roku 1996, zřizovatelem je Středočeský kraj. Pořádá letní tábory, soutěže a nabízí různé zájmové činnosti (keramika, šikulové, výtvarný kroužek, hra na kytaru, klavír, flétnu, angličtina, paličkování, břišní tance, mažoretky, stolní tenis, jóga atd).

ZUŠ: Základní umělecká škola v Kutné Hoře nabízí obory hudební, literárně-dramatické, taneční a výtvarné a možnost zapojení se do pěveckých sborů, hudebních souborů a orchestrů.

7. oddíl Junáka: Svaz skautů a skautek ČR, který také již několik let v Kutné Hoře pracuje s dětmi a mládeží; je znám svými originálními výpravami a letními tábory.

Sportovní zařízení

Kutná Hora má také sportovně-rekreační areál Klimeška, kde se nachází kutnohorská plovárna, krytý plavecký stadion, zimní stadion a bobová dráha, nejdelší v České republice s délkou 1565 m.

Kutnohorská plovárna: Součástí areálu je plavecký bazén s tobogánem a skluzavkou, divoká řeka, dětské brouzdaliště s vodním hřibem. Nabízí možnost pronájmu hřiště na plážový volejbal, stolní tenis, croquet a občerstvení.

Plavecký stadion: Krytý plavecký bazén provozuje TJ Sparta. Prostřednictvím plavecké školy zabezpečuje již 25 let plavecký výcvik dětí mateřských a základních škol okresu Kutná Hora.

Zimní stadion: Město Kutná Hora zimní stadion provozuje a má majetkovou spoluúčasť.

Bobová dráha: Dráha je unikátně položena na třech svazích a svou délkou 1565 m je první nejdelší v ČR a druhá nejdelší v Evropě. Další zábavou v areálu bobové dráhy jsou terénní buggy, trampolíny, rodeo býk a dětské hřiště.

Cyklotrasy: V Kutné Hoře i jejím okolí je možné využít několika značených cyklotras (vinařská, malý okruh, cyklotrasa - zřícenina hradu Sion, cyklotrasa - rozhledna Vysoká), z nichž nejhezčí je okruh dlouhý 25 km ke zřícenině hradu Sion.

Stezky: Na jaře roku 1998 byla otevřena Stříbrná hornická naučná stezka - severní okruh, jejíž trasa vede kolem nejzajímavějších pozůstatků spjatých s kutnohorským

hornictvím a hutnictvím, a Stříbrná stezka - jižní okruh.

Taneční škola Antonín a Jana Novákovi: Pořádají už 20 let pravidelné kurzy tance a společenské výchovy, taneční soutěže a mají i svůj taneční klub s 25 páry, ve kterém se věnují tancům standardním i latinsko-americkým.

Fit Studio Jitky Brachovcové: Je to nejvíce navštěvované rekreační zařízení, nabízející aerobic, step, spinning, kalanetiku, Pilátes, Zumbu,

Soukromá škola karate VAKADO: Funguje od roku 1990.

Tělovýchovné jednoty a sportovní kluby

Město Kutná Hora také podporuje tradiční tělovýchovné jednoty (TJ Sparta, TJ Sokol, TJ Turista) a sportovní kluby (SK Sršni, Klub lyžařů, Viktoria Sedlec, SKP Olympia - florbal).

Na majetkovém oddělení Městského úřadu v Kutné Hoře jsem se zajímala o přesný počet dětských hřišť a počet rekreačně sportovních ploch pro mládež. Zjistila jsem, že v Kutné Hoře jsou pouze čtyři dětská hřiště, která mnohdy neodpovídají hygienickým a technickým normám, a pouze jedno hřiště atletické, které je jen z části přístupné veřejnosti.

Je zajímavé, že pro mládež se ve srovnání s dospělou populací jeví jako přínosnější relaxační a odpočinková funkce sportu.

U neorganizované formy sportu jsou důležité dostupné atraktivní prostorové a materiální podmínky. V České republice je všeobecně uplatňovaným ukazatelem minimální hodnota 17 metrů čtverečních plochy pro sport a rekreaci na jednoho obyvatele města (Hodaň a Dohnal, 2005).

V případě Kutné Hory je jednoznačné, že plochy pro rekreaci toto urbanistické doporučení rozhodně nespĺňují.

3. CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem bakalářské práce je zjištění způsobu trávení volného času studentů vyšších gymnázií v Kutné Hoře.

3.2 Výzkumné otázky

- 1) Jak studenti chápou pojem volný čas?
- 2) Jak často se studenti účastní organizovaných zájmových činností a neorganizovaných volnočasových aktivit?
- 3) Kterým organizovaným zájmovým činnostem se studenti nejvíce věnují a které volnočasové organizace využívají?
- 4) Jak často studenti využívají volnočasová sportovní a kulturní zařízení v Kutné Hoře pro svoje neorganizované volnočasové aktivity?
- 5) Jaká zařízení a prostory pro volný čas studenti v Kutné Hoře postrádají?
- 6) Převládá u studentů aktivní způsob trávení volného času?

3.3 Úkoly

- zpracovat přehled poznatků týkajících se klíčových oblastí bakalářské práce;
- zanalyzovat současnou nabídku a možnosti trávení volného času v Kutné Hoře;
- pomocí metody terénního šetření provést předvýzkum - technikou polostrukturovaného rozhovoru, variantou skupinové diskuze;
- pomocí metody terénního šetření a metody matematicko-statistické provést samotný výzkum technikou dotazníku;
- na základě výsledků výzkumných informací a sběru dat popsat současný stav.

4. METODIKA

Zkoumaný soubor respondentů (dotazované osoby) byl uspořádán ze studentů (15 - 20 let) víceletých vyšších gymnázií v Kutné Hoře. Jedná se o Gymnázium Jiřího Ortena a Církevního gymnázia sv. Voršily. Celkem do výzkumného šetření bylo zařazeno 210 studentů.

K získání výzkumných informací a sběru dat jsem prostřednictvím dotazování (kladení otázek) použila techniku rozhovoru v mluvené formě a techniku dotazníku ve formě písemné. V typologii otázek se rozlišují otázky *volné* (otevřené, nestandardizované), otázky *uzavřené* (standardizované) a otázky *polouzavřené* (polootevřené, polostandardizované) (Reichel, 2009). Výzkum proběhl v měsíci březen a duben 2012.

Předvýzkum

V předvýzkumu jsem využila techniku polostrukturovaného rozhovoru, variantu skupinové diskuse. Rozhovor částečně řízený se vyznačuje tím, že tazatel má připravený soubor otázek, který bude jeho předmětem, aniž by bylo předem striktně stanoveno jejich pořadí. Jistá volnost se jeví jako vhodná k vytvoření přirozenějšího kontaktu tazatele s informantem. Komunikace může plynout lehčeji (Reichel, 2009). Rozhovor proběhl s 10 studenty ve školním klubu Církevního gymnázia sv. Voršily a se souhlasem respondentů byl zaznamenán videokamerou. V polostrukturovaném rozhovoru jsem se zaměřila na otázky, které byly použity v samotném výzkumu technikou dotazníku. V předvýzkumu jsem se ujistila, že otázky v dotazníku jsou srozumitelné, což bylo samotným smyslem předvýzkumu.

Dotazníkové šetření

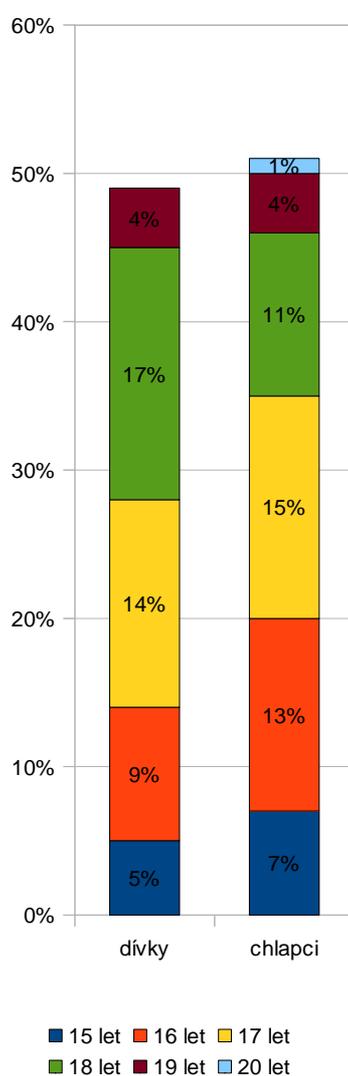
V samotném výzkumu byl použit písemný způsob dotazování technikou standardizovaného dotazníku, který je nejčastěji užívaný v kvantitativních šetřeních. Soubor představoval 22 uzavřených otázek a jednu otázku volnou. Dotazník byl vyplňován anonymně. Délka dotazování trvala většině studentů přibližně 10 minut.

Dotazníkové šetření probíhalo ve vyučovacích hodinách základů společenských věd na Církevním gymnáziu sv. Voršily a na Gymnáziu Jiřího Ortena v Kutné Hoře. Nejprve jsem se studentům představila a vysvětlila důvod dotazníkového šetření. Poté byly studentům sděleny pokyny k vyplnění dotazníku.

Statistické zpracování dotazníku

Údaje z dotazníkového šetření byly přepsány do listů v programu OpenOffice.org 3.2 v absolutních četnostech. Výsledky byly interpretovány ve formě grafů v relativních četnostech.

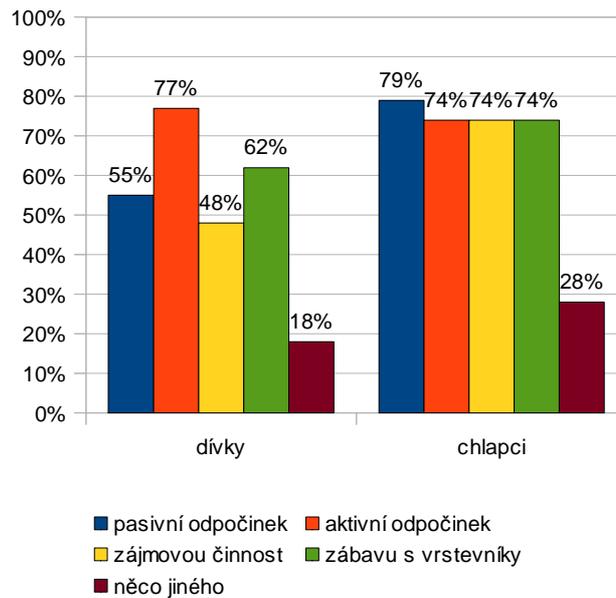
Pohlaví a věkové zastoupení respondentů vidíme zakresleno na obrázku č. 1. Jedná se o věkovou kategorii zastoupenou studenty vyšších gymnázií.

Obrázek 1. Grafické znázornění rozdělení respondentů podle věku a pohlaví

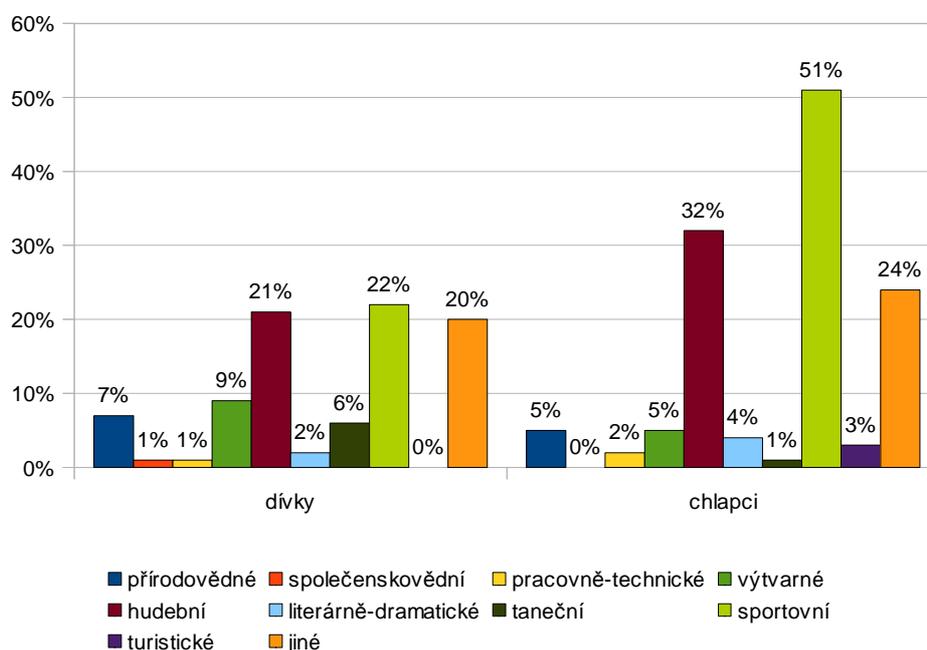
5. VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Otázka č. 1 zjišťovala, co respondenti považují za svůj volný čas. Jemné rozdíly byly zaznamenány mezi chlapci a dívkami. Chlapci volili nejvíce pasivní odpočinek (79%), zatímco dívky naopak nejčastěji odpočinek aktivní (77%).

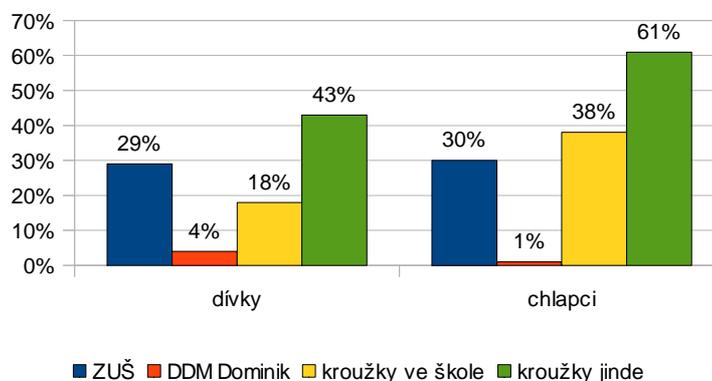

Obrázek 2. Co považují studenti za svůj volný čas. Grafické znázornění otázky č. 1

Otázka č. 2 zjišťuje, kterým zájmovým činnostem se respondenti věnují a které organizace k tomu využívají. Rozdíly byly zaznamenány mezi chlapci a dívkami. Chlapci se nejvíce věnují sportovním činnostem (51%), hudebním činnostem (32%), jiným činnostem (24%). Dívky volily nejvíce sportovní činnosti (22%), hudební činnosti (21%) a jiné (20%). Chlapci navštěvují kroužky nejvíce v jiných organizacích (61%), než které byly uvedené v dotazníku (38% kroužky ve škole, 30% v ZUŠ a v DDM pouze 1%). Dívky navštěvují kroužky nejvíce v jiných organizacích (43%), dále 29% v ZUŠ, 18% kroužky ve škole a 4% v DDM.

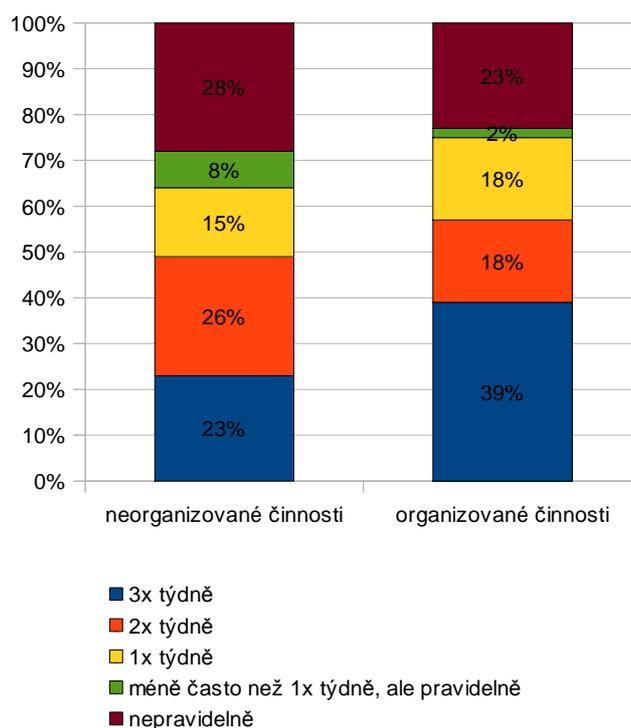
Obrázek 3. (a) Preferované zájmové činnosti studentů. Grafické znázornění otázky č. 2

Obrázek 3. (b) Zájmové činnosti v organizacích. Grafické znázornění otázky č. 2

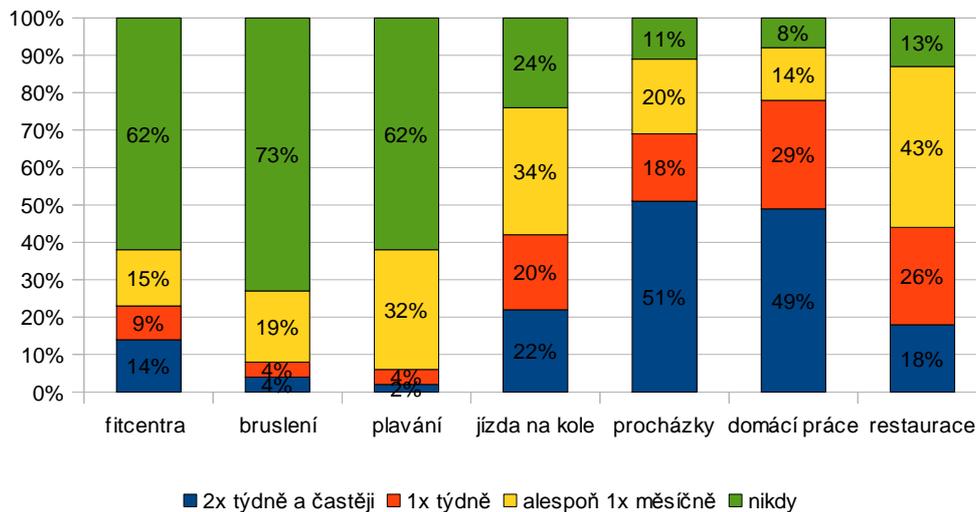
Otázka č. 3 zjišťuje intenzitu organizovaných zájmových činností respondentů. Organizované zájmové činnosti se konají u největšího počtu respondentů 3x týdně (39%), naopak nejméně dotazovaných se organizovaným činnostem věnuje méně často než jednou za týden (2%).

Otázka č. 19 zjišťuje intenzitu neorganizovaných volnočasových aktivit. Neorganizovaným spontánním aktivitám se respondenti věnují nejčastěji nepravidelně (28%) a v nejmenším počtu případů (8%) se respondenti těmito činnostmi zabývají méně často než jedenkrát týdně.

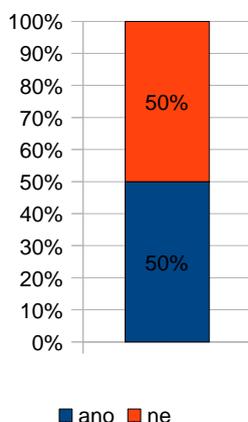
Obrázek 4. Jak často se konají organizované zájmové činnosti a neorganizované volnočasové aktivity. Grafické znázornění otázky č. 3 a č. 19

Otázky č. 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 16 zjišťují způsob trávení neorganizovaných spontánních aktivit a jejich intenzitu. Nejvíce se respondenti ve volném čase 2x týdně a častěji procházejí (51%), věnují se domácím pracím (49%) a jezdí na kole (22%). Osmnáct procent respondentů tráví čas v restauracích.

Obrázek 5. Neorganizované spontánní aktivity studentů a jejich intenzita. Grafické znázornění otázek č. 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 16

Otázka č 10 zjišťuje aktivní členství v Městské knihovně v Kutné Hoře. Respondentů aktivních je 50% a respondentů neaktivních je také 50%.

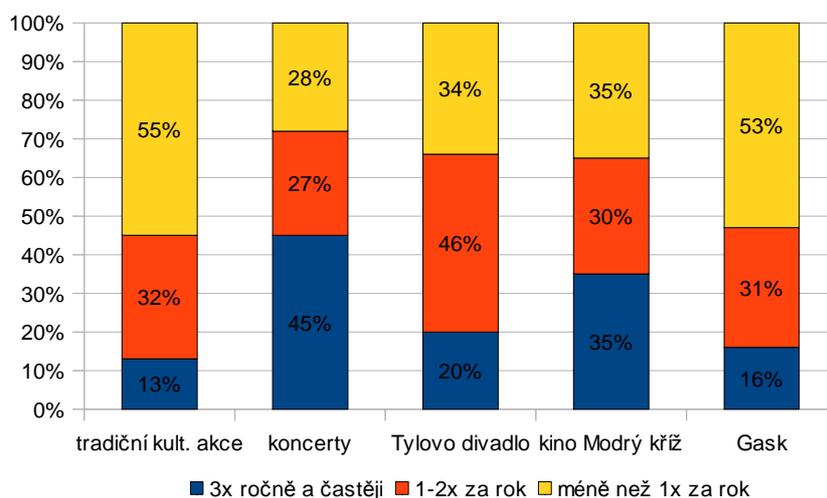

Obrázek 6. (a) Členství studentů v Městské knihovně. Grafické znázornění otázky č. 10

Otázky č 11, 12, 13, 14 a 15 zjišťují intenzitu a způsob trávení volného času respondentů v kulturních zařízeních v Kutné Hoře.

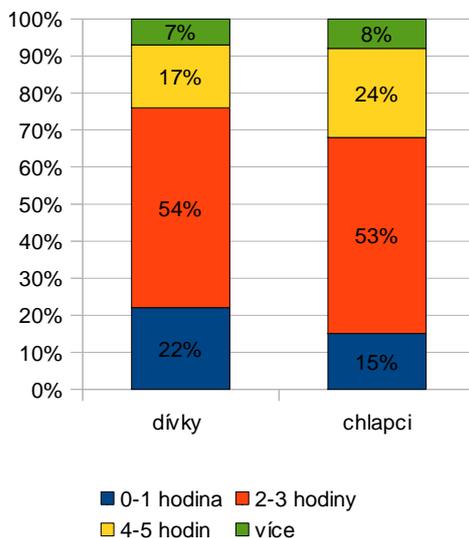
Nejvíce respondentů (45%) tráví volný čas na koncertech různých žánrů, 35% respondentů v kině a 20% respondentů v Tylově divadle.

Málo se respondenti účastní tradičních kulturních akcí (55%) a podobně málo navštěvují Galerii Středočeského kraje (53%).

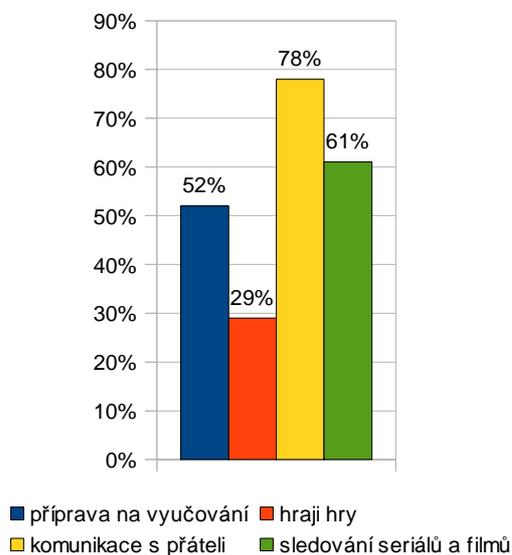

Obrázek 6. (b) Trávení volného času studentů v kulturních zařízeních v Kutné Hoře. Grafické znázornění otázek č. 11, 12, 13, 14, 15

Otázky č. 17 a 18 zjišťují, kolik hodin denně respondenti stráví u počítače a jaké jsou jejich nejčastější aktivity na počítači. Respondenti stráví u počítače nejvíce 2-3 hodiny denně (54% dívek a 53% chlapců). Nejvíce respondenti na počítači komunikují s přáteli (78%).

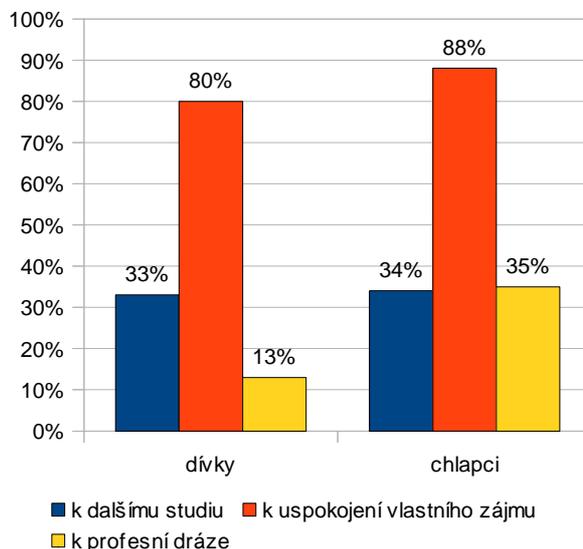

Obrázek 7. (a) Trávení času studentů u počítače. Grafické znázornění otázky č. 17

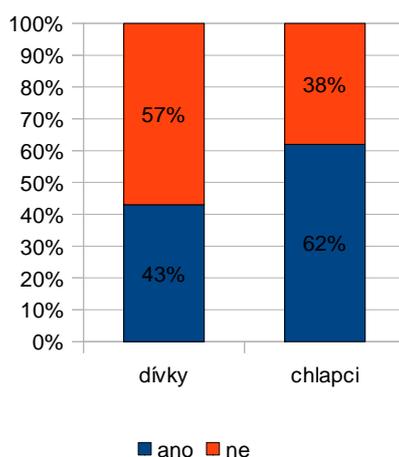
Obrázek 7. (b) Nejčastější aktivity na počítači. Grafické znázornění otázky č. 18

Otázka č. 20 zjišťuje, k čemu směřují zájmové aktivity respondentů. Zájmové aktivity chlapců (88%) a dívek (80%) směřují k uspokojení vlastního (blíže nespecifikovaného) zájmu.

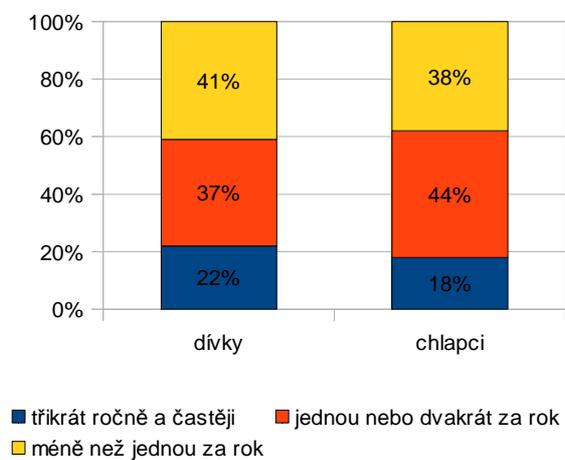
Obrázek 8. Význam zájmových aktivit pro studenty. Grafické znázornění otázky č. 20

Otázka č. 21 zjišťuje, jestli mají respondenti dostatek času pro své volnočasové aktivity. Dostatek volného času má 62% chlapců, dívky (57%) mají volného času pro své aktivity spíše nedostatek.

Obrázek 9. Dostatek volného času studentů. Grafické znázornění otázky č. 21

Otázka č. 22 zjišťuje, jak často se respondenti účastní nějakých akcí jako dobrovolníci. Z výsledků vyplývá, že chlapci se účastní akcí jako dobrovolníci častěji než dívky.

Obrázek 10. Dobrovolnická práce studentů. Grafické znázornění otázky č. 22

Otázka č. 23 (volná) zjišťuje, jaká zařízení a prostory pro volný čas respondenti v Kutné Hoře postrádají. Respondentům (210 studentů) nejvíce v Kutné Hoře chybí in-line dráhy, multifunkční hala, hudební klub a cyklostezky.

Tabulka 1. Postrádané volnočasové zařízení a prostory v Kutné Hoře

Postrádané volnočasové zařízení a prostory	Absolutní četnost
In-line dráhy	13
Multifunkční hala	11
Hudební klub	11
Cyklostezky	10
Parky	9
Hřiště	7
Sportovní hala	7
Fitcentrum	4
Kavárna	4
ZOO	3
Aquapark	3
Zkušebny na hraní	2
Horolezecká stěna	2
Střelnice	2

6. ZÁVĚRY

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jakým způsobem tráví volný čas studenti vyšších gymnázií v Kutné Hoře. První výzkumná otázka se týkala samotného pojetí pojmu „volný čas“ studenty. Odpovědi na první, ale i ostatní, zodpovídané dotazníkové otázky ukazují, že studenti tráví svůj volný čas velice různorodě: pasivní odpočinek, aktivní odpočinek, zábava s vrstevníky a zájmová činnost se vyskytovaly jakožto odpověď srovnatelně často.

Pokud se týká druhé výzkumné otázky, lze konstatovat, že nadpoloviční většina studentů se dvakrát týdně nebo častěji věnuje nějaké organizované činnosti; v případě pravidelných zájmových činností poněkud převládají organizované nad neorganizovanými. Přestože je všeobecně známo, že příslušníci současné mladé generace tráví u počítače nezanedbatelné množství času, průměrná denní doba 2 - 3 hodiny může působit přece jen překvapivě; většinu z tohoto času studenti věnují komunikaci s tak zvanými přáteli, nikoli přípravou na vyučování.

Z organizovaných zájmových činností se studenti nejvíce věnují sportu a hudbě; ty nabízejí především Základní umělecká škola, tělovýchovné jednoty a sportovní kluby. Některé činnosti jsou nabízeny gymnázií, do kterých respondenti dochází. Vzhledem k tomu, jak relativně málo těchto nabízených aktivit je, jsou poměrně intenzivně navštěvovány. Je poněkud zarážející, že místní Dům dětí a mládeže byl v odpovědích zastoupen velice okrajově (ačkoli s některými průzkumy z poslední doby není toto konstatování v rozporu).

Pomineme-li domácí práce, studenti se z neorganizovaných volnočasových aktivit nejčastěji věnují procházkám a jízdě na kole; tím spíše by město mělo pamatovat například na cyklostezky, které tu chybí. Naopak sportovní zařízení, která v Kutné Hoře jsou (bazén, zimní stadion a podobně) studenti příliš nevyužívají. Z nabízených možností kulturních zařízení (GASK, kino, divadlo atd.) jsou nejnavštěvovanějšími zařízeními jednoznačně restaurace.

Na otázku, co studenti v Kutné Hoře nejvíce postrádají pro využití svého volného času, byly nejčastějšími odpověďmi in-line dráhy, multifunkční hala, hudební klub a cyklostezky.

Poslední výzkumnou otázkou bylo, zda způsob trávení volného času studentů lze označit za aktivní. Odpovědět na základě tohoto dotazníkového šetření nelze jednoznačně, protože některé odpovědi si odporují. Například značná část studentů uvádí, že často chodí na procházky nebo jezdí na kole, ale na druhé straně je průměrná doba strávená u počítače denně

2 až 3 hodiny.

Tématy týkajícími se volného času současné mladé generace se v poslední době zabývalo několik publikovaných výzkumů (např. Petr Sak). Výsledky těchto výzkumů se podstatně neliší od výsledků uvedených v této bakalářské práci.

7. SOUHRN

Název této bakalářské práce je Volný čas studentů vyšších gymnázií v Kutné Hoře. Nejprve bylo zapotřebí uvést ty poznatky, které se týkají klíčových oblastí bakalářské práce, poté zmapovat současnou nabídku a možnosti trávení volného času v Kutné Hoře. Technikou dotazníku bylo především zjišťováno, kde a jakým způsobem studenti svůj volný čas tráví. Takto získané výsledky byly dále uvedeny a shrnuty.

Cílem této bakalářské práce naopak nebylo dávat doporučení nebo návrhy na zlepšení. Přesto je z mé práce patrné, že město Kutná Hora má ještě dost možností přizpůsobit a doplnit nabídku volnočasových zařízení a nabídnout další způsoby trávení volného času mladým lidem.

8. SUMMARY

The title of this thesis is Leisure time of grammar school students in the age range from 15 to 19 years. First it was necessary to introduce points connected with the theme of the thesis, and then to focus on contemporary offer and possibilities of free time spending in Kutná Hora. The results of the technique of questionnaires should show where and how the grammar school students spend their free time. These results were mentioned, worked out and summed up.

The aim of the thesis was not to recommend suggestions for improvement. In spite of this fact, it is apparent that the town of Kutná Hora can be well improved in adjusting and completing offer of free time facilities and in ways of spending leisure time of young people.

9. REFERENČNÍ SEZNAM

- Bílek, J. (1960). *Kutnohorsko*. Praha: Krajský dům osvěty.
- Dudák, V. (2004). *Kutnohorský poutník aneb Kutnou Horou ze všech stran*. Praha: Baset.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hájek, B., Hofbauer, B., Pávková, J. (2003). *Pedagogika volného času*. Praha: Portál.
- Hodaň, B., Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Hanex.
- Karnsová, M. (1995). *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem*. Praha: Portál.
- Kern, H., Mehl, CH., Nolz, H., Peter, M., Wintersperger, R. (2006). *Přehled psychologie* (3rd ed.). (M. Machátová, Trans.). Praha: Portál.
- Kraus, B. (2006). *Středoškolská mládež a její svět na přelomu století*. Brno: Paido.
- Macek, P. (1999). *Adolescence: psychologické a sociální charakteristiky dospívajících*. Praha: Portál.
- Macek, P. (2003). *Adolescence*. Praha: Portál.
- Němec, J. (2002). *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido.
- Pávková, J., Hájek, B., Hofbauer, B., Hrdličková, V., Pavlíková, A. (2002). *Pedagogika volného času* (3rd ed.). Praha: Portál.
- Průcha, J., Walterová E., Mareš J. (2009). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál.
- Reichel, J. (2009). *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada.
- Sak, P., Saková, K. (2004). *Mládež na křižovatce*. Praha: Svoboda Servis.
- Vážanský, M. (2001). *Základy pedagogiky volného času* (2nd ed.). Brno: print-Typia, spol.s.r.o.

Internetové zdroje

<http://www.kutnahora.cz>

<http://www.mediafactory.cz/socialni-site>

<http://www.msmt.cz/mladez/bila-kniha-evropske-komise-o-mladezi>

<http://www.mu.kutnahora.cz>

10. PŘÍLOHY

1. Gymnázia v Kutné Hoře

Obrázek 1. Gymnázium Jiřího Ortena, Jaselská 932, 284 01 Kutná Hora

<http://www.gymkh.cz>

Obrázek 2. Voršilský klášter, sídlo Církevního gymnázia sv. Voršily, Poděbradova 288,
284 01 Kutná Hora
<http://www.cgym-kh.cz>

2. Kulturní zařízení, volnočasové organizace a sportovní zařízení v Kutné Hoře

Obrázek 3. Tylovo divadlo, Masarykova 128/10, 284 01 Kutná Hora-Hlouška

<http://www.divadlo.kh.cz>

Obrázek 4. Kino Modrý kříž, Havířská 403/3, 284 01 Kutná Hora-Vnitřní Město
<http://www.kino.kh.cz>

Obrázek 5. Městská knihovna, Husova 145/14, 284 01 Kutná Hora-Vnitřní Město
<http://www.knihovna-kh.cz>

Obrázek 6. Dům dětí a mládeže Dominik, Kremnická 32/8, 284 01 Kutná Hora-Žižkov,
<http://www.ddm.kh.cz>

Obrázek 7. Jezuitská kolej, sídlo Středočeské galerie GASK, Barborská 51-53,
284 01 Kutná Hora
<http://www.gask.cz>

Obrázek 8. Základní umělecká škola, Vladislavova 376, 284 01 Kutná Hora

<http://www.zuskh.cz>

Obrázek 9. Sportovní hala Bios, Puškinská ul., 284 01 Kutná Hora

Obrázek 10. Kutnohorská plovárna a krytý plavecký bazén, Tělovýchovná jednota SPARTA,
Čáslavská 199, 284 01 Kutná Hora
<http://www.tjsparta-kh.cz>

Obrázek 11. Zimní stadion, Pobřežní 194, 284 01 Kutná Hora-Karlov

<http://www.srsnikh.cz>

Obrázek 12. Hřiště Sokolák, Sokolská ul., 284 01 Kutná Hora

<http://www.zsi.kh.cz>

Obrázek 13. Fotbalové hřiště Sparta ČKD Kutná Hora, a.s., Lorecká 59, 284 01 Kutná Hora
<http://www.spartakh.cz>

Obrázek 14. Bývalé atletické hřiště, Puškinská ul., 284 01 Kutná Hora

3. Dotazník

Cílem tohoto dotazníku je zjistit, jak vnímáte pojem volný čas, jakým způsobem volný čas trávíte a zda využíváte možnosti a podmínky, které vám volnočasové zařízení v Kutné Hoře nabízejí. Všechny informace získané z tohoto dotazníku mají důvěrný charakter. Pokuste se, prosím, všechny otázky odpovědět co nejpravdivěji. Vhodnou variantu odpovědi zaškrtněte křížkem.

1. Za svůj volný čas považuji (zaškrtněte křížkem libovolný počet možností):

- pasivní odpočinek (televize, PC atd.)
- aktivní odpočinek (procházka, četba, poslech hudby atd.)
- zájmovou činnost
- zábavu s vrstevníky
- něco jiného

2. V následující tabulce zakřížkujte, kterým zájmovým činnostem se věnujete, a ve kterých organizacích (můžete vyznačit více možností):

Zájmové činnosti	ZUŠ	DDM Dominik	kroužky ve škole	kroužky jinde (uved' kde)
přírodovědné				
společenskovední				
pracovně-technické				
výtvarné				
hudební				
literárně-dramatické				
taneční				
sportovní				
turistické				
jiné				

3. Moje organizované zájmové činnosti (jedna nebo více) se konají:

- 3x týdně
- 2x týdně
- 1x týdně
- méně často než 1x týdně, ale pravidelně
- nepravidelně

4. Navštěvuji fitcentra a posilovny v Kutné Hoře:

- 2x týdně a častěji
- 1x týdně
- alespoň 1x měsíčně
- nikdy

5. Chodím ve volném čase bruslit na stadion v KH:

- 2x týdně a častěji
 1x týdně
 alespoň 1x měsíčně
 nikdy

6. Chodím ve volném čase plavat do bazénu v KH:

- 2x týdně a častěji
 1x týdně
 alespoň 1x měsíčně
 nikdy

7. Jezdím ve volném čase na kole:

- 2x týdně a častěji
 1x týdně
 alespoň 1x měsíčně
 nikdy

8. Procházím se ve volném čase:

- 2x týdně a častěji
 1x týdně
 alespoň 1x měsíčně
 nikdy

9. Věnuji se ve volném čase domácím pracím:

- 2x týdně a častěji
 1x týdně
 alespoň 1x měsíčně
 nikdy

10. Jsem aktivním členem Městské knihovny v Kutné Hoře (půjčím si a přečtu alespoň 1 knihu za rok):

- ano
 ne

11. Chodím na koncerty (ať už se jedná o jakýkoli hudební žánr):

- třikrát ročně a častěji
 jednou nebo dvakrát za rok
 méně než jednou za rok

12. Navštěvuji Tylovo divadlo:

- třikrát ročně a častěji
 jednou nebo dvakrát za rok
 méně než jednou za rok

13. Navštěvuji kino Modrý kříž:

- třikrát ročně a častěji
 jednou nebo dvakrát za rok
 méně než jednou za rok

14. Navštěvuji Galerii Středočeského kraje GASK:

- třikrát ročně a častěji
 jednou nebo dvakrát za rok
 méně než jednou za rok

15. Účastním se tradičních kulturních akcí v Kutné Hoře (Královské stříbření, Ortenova Kutná Hora, Mezinárodní hudební festival, atd):

- třikrát ročně a častěji
 jednou nebo dvakrát za rok
 méně než jednou za rok

16. Trávím volný čas v restauracích a v jiných zábavných podnicích:

- 2x týdně a častěji
 1x týdně
 alespoň 1x měsíčně
 nikdy

17. Kolik hodin denně strávím průměrně u počítače:

- 0-1 hodina
 2-3 hodin
 4-5 hodin
 více

18. Jaké jsou moje nejčastější aktivity na počítači:

- příprava na vyučování
- hraji hry
- komunikace s přáteli
- sledování seriálů a filmů

19. Moje neorganizované pohybové spontánní aktivity (jízda na kole, in-line brusle, běh v přírodě...) jsou:

- 3x týdně
- 2x týdně
- 1x týdně
- méně často než 1x týdně, ale pravidelně
- nepravidelně

20. K čemu směřují moje zájmové aktivity:

- k dalšímu studiu
- k uspokojení vlastního zájmu
- k profesní dráze

21. Mám dostatek volného času pro své aktivity:

- ano
- ne

22. Účastním se nějakých akcí jako dobrovolník:

- třikrát ročně a častěji
- jednou nebo dvakrát za rok
- méně než jednou za rok

23. Jaké zařízení, prostory pro volný čas v Kutné Hoře postrádám:

Jsem:

- student
- studentka

Věk:

Děkuji za váš čas, který jste strávili vyplňováním tohoto dotazníku.

4. Předvýzkum - CD